

PAASCONGRESSEN, bijeenkomsten van en voor Vlaamse jongeren die plaats hadden te Antwerpen (1948 en 1951), Maastricht (1952) en Brussel (1953).

Met het doel na de Tweede Wereldoorlog een Vlaamsgezinde actie onder de jongeren herop te starten, organiseerde de Katholieke Vlaamsche Landsbond (KVL) in 1948 het eerste Paascongres te Antwerpen. De organisatie, die in handen was van gematigde flaminganten, deed een appèl op de katholieke jongeren. Tot het erecomité behoorden enkele belangrijke parlementariërs van de Christelijke Volkspartij (CVP) waaronder bijvoorbeeld Frans van Cauwelaert, Alfons Verbist, August de Schryver, Louis Kiebooms, Maria Baers, Albert Bouweraerts, Mgr. Pieter J. Broekx. Het actiecomité werd gevormd door mensen van de KVL en vertegenwoordigers van de grote katholieke jeugdorganisaties, onder meer Marcel Vandewiele (Katholieke Arbeidersjeugd), Maurits van Haegendoren (Vlaams Verbond van Katholieke Scouts-VVKS), Edward van Roey (Chirojeugd), Leo van Hove (Katholieke Studentenactie-KSA), Rik Vermeire (KSA) en Fons Margot (Katholieke Burgers- en Middenstandsjeugd). Sprekers waren advocaat Paul Knapen (lid van het hoofdbestuur van het Davidsfonds, en later lid van de Bestendige Deputatie voor de CVP te Limburg), Bert Verlackt (CVP-volksvertegenwoordiger), Roger Fieuw (KVHV), Jos Moorkens (VVKS), Gust Peeters en Jan Valvekens (voorzitter CVP-Antwerpen). De deelname van jongeren van de katholieke jeugdbewegingen was evenwel kleiner dan verwacht. Volgens schattingen van de KSA kwamen 37% van de 1820 aanwezige jongeren uit de pas heropgerichte Vlaams-nationalistische jeugdbewegingen. Deze zagen, na enkele jaren in het naoorlogse klimaat monddood te zijn gemaakt, in het congres een unieke kans om met hun standpunten opnieuw naar buiten te treden. Hierdoor kende het congres een woelig verloop. Jonge CVP'ers als André Vlerick en Carlos Gits ontlokten heftige reacties. Herman Wagemans ontpopte zich als de geïmproviseerde woordvoerder van de bekritiseerde nationalisten. Kees Pompe, preses van Veritas Utrecht en priester Wouter Lutkie brachten een groet vanuit Nederland. Een van de grieven van de nationalisten was nochtans dat de organisatoren de Heel-Nederlandse gedachte niet aan bod lieten komen. Het Jeugdverbond der Lage Landen gaf een manifest uit waarin tevens om een stellingname in het maatschappelijk leven werd verzocht. De organisatoren en de vertegenwoordigers van de katholieke jeugdbewegingen wensten de nadruk echter meer op 'Vlaamse opvoeding' dan op 'politieke actie' te leggen.

Het tweede congres van de Vlaamse Jongeren in 1951 werd niet meer georganiseerd door de KVL, die op non-actief stond. Het congres werd nu een duidelijke zaak van de meer radicale flaminganten en werd voorgezeten door Wim Jorissen. De weerklank was kleiner dan van het eerste congres.

De traditie van het Paascongres werd voortgezet in

de Jongerencongressen der Nederlanden, die uitgesproken Groot-Nederlandse standpunten vertolkten. Dat van 1952 in Maastricht had een typisch Groot-Limburgse inslag. In 1953 vond ten slotte het laatste Paascongres van de Heel-Nederlandse Jongeren plaats in Brussel.

LITERATUUR: L. Schokkaert, *De Vlaamse problematiek en de naoorlogse jeugdbewegingen 1944-1960*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1984.

LUC SCHOKKAERT